

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
МЕНЕДЖМЕНТУ»**

**Матеріали
XX міжнародної
науково-практичної конференції
(25 жовтня 2024 р.)**

Київ – 2024

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
NATIONAL AVIATION UNIVERSITY**

**«MODERN PROBLEMS OF
MANAGEMENT»**

**THE MATERIALS
OF THE
XX INTERNATIONAL ACADEMIC
PROFESSIONAL CONFERENCE
(OCTOBER 25, 2024)**

Conference Organizer:
**Management of Foreign
Economic Activity of the
Enterprise Department**

Kyiv, 2024

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ: матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 2024, Національний авіаційний університет / Редакційна колегія: Кириленко О. [та інші]. – К.: НАУ, 2024. – 455 с. – Електронне наукове видання. – URL: https://mzedp.nau.edu.ua/storage/2024/11/Konferentsiia_2024_menedzhment.pdf

Збірник тез видано за матеріалами доповідей XX Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми менеджменту», що відбулася на кафедрі менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств факультету транспорту, менеджменту і логістики Національного авіаційного університету 25 жовтня 2024 року.

Збірник розраховано на стейкхолдерів, науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, практичних працівників, а також широке коло читачів, які цікавляться цією проблематикою.

У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність інформації несуть автори тез та їх наукові керівники.

Редакційна колегія:

Головний редактор:

Оксана Кириленко – завідувач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, доктор економічних наук, професор

Члени редакційної колегії:

Олександр Наумов – професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, доктор економічних наук, професор

Валентина Новак – професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, кандидат економічних наук, професор

Олександр Боровиков – доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, кандидат економічних наук, доцент

Відповідальний секретар:

Назарій Ліскович – доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, доктор філософії в галузі економіки

Адреса університету:

03058, Україна, м.Київ, просп. Любомира Гузара, 1

тел.: (044) 406-76-47

e-mail: mzedp@ukr.net

© Автори тез, 2024

© Редакційна колегія, 2024

© Національний авіаційний університет, 2024

Бернацький О.Є.,

*здобувач ступеня PhD спеціальності 073 «Менеджмент»
Державний біотехнологічний університет*

Нагаєв В.М.,

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування
Державний біотехнологічний університет*

Штепа О.В.,

*здобувач ступеня «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент»
Державний біотехнологічний університет*

УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ ТЕХНОЛОГІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Успіх економічних реформ в аграрному секторі економіки України не можливий без удосконалення системи операційного менеджменту зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), адже виробництво, переробка та реалізація продукції і послуг у сільському господарстві є головним чинником формування валового внутрішнього продукту та добробуту населення. Як зазначається у Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на 2025-2030 роки – забезпечення ефективного функціонування системи операційного менеджменту аграрної сфери – головна умова підвищення ефективності виробництва, продовольчої безпеки і тому є пріоритетним завданням держави [4].

Термін «Операційний менеджмент» що походить від англійського «Production» and «Operations Management». У цьому процесі особливо актуальним постає питання удосконалення системи операційного менеджменту в умовах технологізації сільськогосподарського виробництва. Добре налагоджений операційний менеджмент можна розглядати як важливу передумову адаптації сільськогосподарського підприємства до ринкових умов господарювання та основу його життєздатності й успішності у конкурентному середовищі [1; 5].

Мета дослідження полягає в аналізі сучасного стану операційного менеджменту та науково-методичному супроводі системної розробки механізмів операційного менеджменту ЗЕД в умовах цифрового технологічного середовища агропромислового виробництва.

Система операційного менеджменту ЗЕД є сукупністю взаємозв'язаних структурних елементів (інформації; технічних засобів її обробки, фахівців відділів (бюро) з управлінь, зв'язків і стосунків між ними, відповідних функцій, методів і процесів управління), що забезпечують при їх скоординованій взаємодії реалізацію виробничими суб'єктами поставлених цілей. Операційна система ЗЕД має відповідати державної стратегії та структурі АПК, щоб забезпечити ефективну та прибуткову діяльність.

Система операційного менеджменту ЗЕД включає внутрішнє та зовнішнє середовище. Зовнішнє середовище є досить динамічним і породжує операційні зміни, що в свою чергу примушує керівництво приймати відповідні операційні стратегії. Сучасне конкурентне середовище створює об'єктивне підґрунтя для постійного оновлення операційних стратегій

шляхом удосконалення операційної діяльності компанії [3]. Адже саме від формування ефективних стратегічних цілей та завдань залежить оптимізація шляхів виробництва, планування розробки нових продуктів, зміна собівартості продукції, планування та прогнозування обсягів збуту.

Управління операціями стосовно суб'єкта підприємницької діяльності - це процес проектування, планування, узгодження, контролю всіх засобів, процесів і видів діяльності, необхідних для перетворення праці, капіталу, матеріалів, енергії та професійних навичок в товари та послуги для задоволення потреб зовнішнього середовища [2]. Найчастіше операційну систему подають як сукупність трьох взаємопов'язаних підсистем: переробної, підсистеми забезпечення та підсистеми планування і контролю. Переробна підсистема здійснює продуктивну діяльність, пов'язану безпосередньо з перетворенням вхідних величин у вихідні результати. Підсистема забезпечення не пов'язана прямо з виробництвом виходів, але виконує необхідні функції забезпечення переробної підсистеми [5]. Підсистема планування та контролю отримує від переробної системи інформацію про стан системи. Інформація надходить із мікросередовища (цілі, політика, персонал) та із зовнішнього середовища (попит на продукцію, вартість ресурсів, тенденції розвитку тощо).

Мета удосконалення операційної системи менеджменту ЗЕД у процесі реалізації сільськогосподарської продукції: забезпечити ефективне функціонування експортно-імпорتنих операцій з управління реалізацією с.-г. продукції. Проблематика операційної системи менеджменту ЗЕД : неефективна логістика (наземна, річкова, портова); блокада портів, недостатня кількість конкурентної по вартості послуг морського експорту; функціонування експортного тендерного органу, який повинен об'єднувати середніх і малих виробників для отримання доданої вартості; функціонування кредитно-експортного бюро, яке повинно задовольняти потреби ринку для малого бізнесу; управління експортним фінансуванням; дієве функціонування біржі сільськогосподарської продукції; стандартизація сільськогосподарської продукції (національні стандарти на сільгосппродукцію не завжди відповідають тим, за якими експортуються).

В якості удосконалення операційного менеджменту в системі технологічного середовища зовнішньоекономічної діяльності пропонуємо концепцію побудови операційної системи з використанням маркетингової комунікації з визначенням центрів функціональної відповідальності у межах підсистем стратегічного, кадрового, фінансового, інноваційного, та операційного менеджменту ЗЕД. Така операційна система чітко закріплює межі відповідальності в операційному процесі за конкретним напрямом. В результаті досягається максимальний рівень контролю за терміном та якістю виконання конкретного операційного процесу. Саме своєчасність та оперативність отриманої інформації дозволяє забезпечити досягнення операційного прибутку.

Для оптимізації параметрів системи операційного менеджменту ЗЕД нами було проведено дослідження на основі збирання і обробки інформації у всіх інфраструктурних обслуговуючих та допоміжних об'єктах по галузі АПК. Оцінка якості операційних підсистем виробничої інфраструктури засвідчила, що середнє значення її функціонування становило 3,88 бали. Найбільшу оцінку експерти поставили операційним підсистемам матеріально-технічного забезпечення, а також об'єктам реалізації сільськогосподарської продукції і надання засобів зв'язку.

Операційна система менеджменту ЗЕД має відповідати стратегії держави та розвитку АПК, щоб забезпечити ефективну та прибуткову діяльність. Основними напрямками вдосконалення системи операційного менеджменту ЗЕД відповідно до технологічних трансформацій аграрного сектору можуть бути:

- 1) автоматизація процесів внутрішньої комунікації: впровадження цифрових платформ для автоматизованого обміну інформацією;
- 2) цифрові інструменти для управління персоналом: використання HR-технологій для автоматизації підбору та оцінки кадрів через онлайн-платформи;
- 3) покращення зовнішньої комунікації: використання онлайн-маркетингових інструментів для підвищення обізнаності про бренд та взаємодії з клієнтами;
- 4) впровадження систем збору, обробки та використання знань, використовуючи штучний інтелект для аналізу та прийняття рішень;
- 5) Big Data та штучний інтелект у комунікаціях: використання великих даних для аналізу ринку, поведінки клієнтів та автоматизації комунікативних процесів.

Література

1. Гевко І. Операційний менеджмент: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Кондор, 2005. 228 с.
2. Охрій Д. В. Удосконалення системи операційного менеджменту аграрних формувань. Проблеми і перспективи інноваційного розвитку аграрного сектора економіки в умовах інтеграційних процесів: Матер. Міжнар. науково-практ. конференції. Х.: ХНАУ, 22 грудня 2016. С. 182-185.
3. Соснін О. Виробничий і операційний менеджмент: Навчальний посібник. К.: Видавництво Європейського університету, 2001. 148 с.
4. Стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на 2025-2030 роки. К.: ННЦ «ІАЕ». 2022. URL: <http://minagro.gov.ua/node/16015>.
5. Сотник І.М., Вовк О.М. Операційний менеджмент: Навчальний посібник. Суми: Видавництво СумДУ, 2012. 165 с.